

OBS: Denne transkripsjonen er laget av en automatisk teksttjeneste og kan derfor inneholde små feil.

00:01.561 --> 00:07.388

[SPEAKER_00]: Du har kanskje lyst til å jobbe med rike oppgaver, men hvordan i all verden skal du gå fram for å få det til?

00:18.000 --> 00:21.324

[SPEAKER_00]: Velkommen tilbake til podkasten 'Engasjerende undervisning'.

00:22.022 --> 00:26.983

[SPEAKER_00]: Dette er en podkast fra Nasjonalt lesesenter og Universitetet i Stavanger.

00:27.564 --> 00:28.844

[SPEAKER_00]: Jeg heter Elisabeth Rongved.

00:28.964 --> 00:32.225

[SPEAKER_00]: Jeg er kommunikasjonsrådgiver ved Nasjonalt lesesenter.

00:33.505 --> 00:39.547

[SPEAKER_00]: Forrige uke har vi snakka om engasjerende ... Nei, unnskyld, rike oppgaver.

00:40.487 --> 00:42.828

[SPEAKER_00]: Som en måte å få til engasjerende undervisning på.

00:43.865 --> 00:49.267

[SPEAKER_00]: Nå har vi fått dere tilbake igjen, de fine gjestene vi hadde sist.

00:49.627 --> 00:55.270

[SPEAKER_00]: Velkommen til Trude Alfsvåg, Inga Kjerstin Birkedal og Oddny Judith Solheim.

00:55.290 --> 01:00.732

[SPEAKER_00]: Trude og Inga Kjerstin, dere ble vi sist kjent med i forrige episode.

01:02.213 --> 01:04.774

[SPEAKER_00]: Kan du si superkort hvem dere er en gang til?

01:05.947 --> 01:07.608

[SPEAKER_00]: Skal jeg starte da?

01:07.768 --> 01:08.849

[SPEAKER_03]: Mitt navn er Trude Alfsvåg.

01:09.510 --> 01:16.295

[SPEAKER_03]: Jeg har jobba mange år som lærer på ungdomsskolen og jobba på lesesenteret noen år.

01:16.335 --> 01:21.719

[SPEAKER_03]: Og jobber nå som kompetanse- og utviklingsveileder i utdanningsregionen Midt-Rogaland.

01:22.339 --> 01:27.723

[SPEAKER_02]: Jeg heter Inga Kjerstin Birkedal, har jobba mange år i barneskolen og jobber nå på Lesesenteret.

01:28.944 --> 01:32.186

[SPEAKER_00]: Og Oddny, vår gode kollega på UiS.

01:32.206 --> 01:34.248

[SPEAKER_00]: Ja, professor på lærerutdanningen.

01:35.538 --> 01:37.959

[SPEAKER_00]: Så kjekt å ha dere her.

01:38.180 --> 01:50.987

[SPEAKER_00]: De som har hørt forrige episode, har kanskje allerede ... Det er ikke content marketing, det må jeg si med en gang, men de har kanskje allerede kjøpt boka om rike oppgaver, som dere har skrevet.

01:51.107 --> 01:56.590

[SPEAKER_00]: Og de har invitert dere inn i studio for å snakke mer om rike oppgaver.

01:56.870 --> 02:01.053

[SPEAKER_00]: I forrige episode vil jeg kanskje anbefale å lytte litt til den.

02:01.113 --> 02:03.975

[SPEAKER_00]: Der går vi inn i hva som kjennetegner rike oppgaver.

02:04.753 --> 02:08.682

[SPEAKER_00]: En del veldig gode eksempler.

02:08.742 --> 02:11.909

[SPEAKER_00]: Litt om problemstillinger man kan stå i, og noen gode løsningsforslag.

02:13.029 --> 02:24.519

[SPEAKER_00]: Nå som vi er kjent med hva som kjennetegner en rik oppgave i ulike fag, så må vi jo ta tak i det den ivrige lytter kanskje sitter og tenker på.

02:24.559 --> 02:26.901

[SPEAKER_00]: Men hvordan skal jeg begynne?

02:26.921 --> 02:28.002

[SPEAKER_00]: Hvordan skal dette passe inn?

02:28.603 --> 02:35.529

[SPEAKER_00]: Og her kjenner jeg at jeg må bare hive ordet over til de dyktige pedagogene i studio, for dette er deres domene.

02:37.688 --> 02:41.211

[SPEAKER_00]: Hva er situasjonen når man begynner å planlegge?

02:41.231 --> 02:47.637

[SPEAKER_03]: Det første er å gå til læreplanen, først og fremst.

02:47.757 --> 02:55.485

[SPEAKER_03]: Skal vi lykkes med rike oppgaver, så innebærer det at vi er læreplanorienterte i planleggingspraksisen vår.

02:55.725 --> 03:01.750

[SPEAKER_03]: Og at vi planlegger for mellomlange løp, en type fire til seks uker.

03:02.130 --> 03:03.972

[SPEAKER_03]: Eller fire til åtte uker, kanskje.

03:06.053 --> 03:07.715

[SPEAKER_03]: For det tar jo tid for elevene.

03:07.795 --> 03:24.748

[SPEAKER_03]: Og hvis du skal lære noe først, som kanskje ligger i bunnen, sånn som vi snakket litt om i forrige episode ... Hvordan bygger du den grunnsålen, sånn at de har noe med seg inn i de rike oppgavene som de kan jobbe videre med, så krever kanskje det et forarbeid.

03:25.469 --> 03:30.553

[SPEAKER_03]: Så det handler om å være læreplanorientert.

03:30.593 --> 03:32.495

[SPEAKER_03]: Hva sier kompetansemålene?

03:32.595 --> 03:35.898

[SPEAKER_03]: Vi må knytte til de andre delene av læreplanen, f.eks.

03:35.918 --> 03:39.121

[SPEAKER_03]: kjerneelementene, som sier noe om hvordan vi jobber med faget.

03:40.622 --> 03:43.184

[SPEAKER_03]: Og ikke minst overordna del må vi se til.

03:43.865 --> 03:50.331

[SPEAKER_03]: Så det er mange tekster i læreplanen som vi må ta hensyn til når vi planlegger de rike oppgavene.

03:50.828 --> 03:52.712

[SPEAKER_00]: Men læreplanen gir et godt springbrett for denne typen oppgaver.

03:57.807 --> 04:05.974

[SPEAKER_02]: Planen er orientert mot den virkelige verden, så det handler om å gripe det.

04:06.114 --> 04:13.019

[SPEAKER_02]: Og vi tenker at baklengs planlegging er fint å begynne med.

04:13.160 --> 04:20.305

[SPEAKER_00]: Men baklengs planlegging, du fyker av gårde som om alle vet hva det er.

04:20.345 --> 04:23.768

[SPEAKER_00]: Vi har jo masse informasjon om baklengsplanlegging på nettsidene våre.

04:25.930 --> 04:32.814

[SPEAKER_02]: Da handler det om å begynne med hva er målet ditt med denne undervisningsperioden?

04:33.615 --> 04:38.818

[SPEAKER_02]: Og så tenke hvordan skal elevene få vist at de har lært.

04:39.438 --> 04:40.459

[SPEAKER_02]: At det er neste steget.

04:40.939 --> 04:42.220

[SPEAKER_02]: Det er baklengs planlegging.

04:42.260 --> 04:43.881

[SPEAKER_02]: Ofte har man begynt med aktiviteten.

04:44.341 --> 04:45.242

[SPEAKER_02]: Nå skal vi gjøre noe gøy.

04:47.483 --> 04:52.827

[SPEAKER_03]: Og det er jo en god tanke å tenke på hvordan jeg skal hekte elevene på.

04:53.587 --> 05:04.975

[SPEAKER_03]: Men for å sikre at det blir en god sammenheng mellom det vi starter en undervisningsperiode på, og der vi til slutt ender opp med det elevene skal lære, så må vi egentlig starte med slutten.

05:08.097 --> 05:10.860

[SPEAKER_03]: Så da er det tre spørsmål vi stiller.

05:11.501 --> 05:12.602

[SPEAKER_03]: Hva skal elevene lære?

05:12.962 --> 05:14.644

[SPEAKER_03]: Hvordan skal de få vist at de har lært?

05:15.365 --> 05:19.590

[SPEAKER_03]: Og hvordan må jeg da planlegge undervisningen min for at de lærer det jeg har tenkt de skal lære?

05:20.891 --> 05:24.195

[SPEAKER_02]: Og den rike oppgaven tenker vi er vurderingsoppgaven.

05:24.235 --> 05:25.917

[SPEAKER_02]: Det er der de får vist det de har lært.

05:26.237 --> 05:33.867

[SPEAKER_02]: Men det må jo elevene vite, at vi starter med denne oppgaven, og så skal vi jobbe med den ganske lenge.

05:34.388 --> 05:41.296

[SPEAKER_02]: Så blir det en sånn en ... Til slutt så har de kanskje en debatt, og så er det der lærerne også forsøker.

05:41.337 --> 05:42.278

[SPEAKER_02]: Hva har de egentlig lært her?

05:44.821 --> 05:50.308

[SPEAKER_03]: Og så følger vi dem tett i prosessen underveis.

05:51.109 --> 05:58.558

[SPEAKER_03]: Når elevene jobber med tekster, eller de stiller spørsmål eller diskuterer noe, så viser de jo kompetanse.

05:58.578 --> 06:00.100

[SPEAKER_03]: Hvor er de da i læringsprosessen?

06:00.200 --> 06:03.505

[SPEAKER_03]: Så det er jo underveisvurderingen at jeg som lærer fanger opp.

06:03.865 --> 06:08.088

[SPEAKER_03]: Kanskje jeg sier at det var lurt tenkt.

06:08.208 --> 06:09.569

[SPEAKER_03]: Hva gjør du videre nå?

06:09.629 --> 06:15.994

[SPEAKER_03]: At det er der den veiledningen kommer inn, den gode dialogen som skjer i undervisningen med eleven.

06:16.735 --> 06:24.241

[SPEAKER_03]: Og så syns vi det er viktig at de oppgavene vi gir som er vurderingssituasjoner, ville jeg gjort i hermetegn hvis noen hadde sett dette da.

06:24.301 --> 06:27.063

[SPEAKER_00]: Litt vanskelig podcast, det vi driver med.

06:28.104 --> 06:33.428

[SPEAKER_03]: Men at de oppgavene som elevene skal jobbe med, de må jo òg føre til økt læring.

06:33.865 --> 06:40.208

[SPEAKER_03]: I motsetning til en del typisk finneoppgaver der man reproducerer.

06:40.248 --> 06:44.711

[SPEAKER_03]: Det er jo òg motsetningen til de rike oppgavene.

06:45.371 --> 06:50.694

[SPEAKER_03]: Når man finner oppgavene, tester man elevens evne til å huske å gjengi og reproducere.

06:50.974 --> 06:57.017

[SPEAKER_03]: Mens i de rike oppgavene er det jo mye mer som forhåpentligvis fører til økt læring for elevene.

06:57.778 --> 07:01.600

[SPEAKER_03]: Både at de får vist og anvendt kompetanse.

07:03.558 --> 07:08.361

[SPEAKER_02]: At vi viser at læring og skjer i sammenhenger.

07:08.461 --> 07:21.008

[SPEAKER_02]: Og at det ikke blir så fragmentert hvis en har disse små oppgavene der en jobber bitte litt med dobbeltkonsonant, f.eks.

07:21.228 --> 07:23.790

[SPEAKER_02]: Jeg må bare få lov å si et nydelig beksempel.

07:24.650 --> 07:27.032

[SPEAKER_00]: Vi er glad i nydelige eksempler.

07:27.072 --> 07:33.276

[SPEAKER_02]: Det var en av studentene vi har på videreutdanning, som er dreven med lærere.

07:33.596 --> 07:39.100

[SPEAKER_02]: Og hun var litt sånn ... Hun skulle prøve seg på en sånn rik oppgave.

07:39.540 --> 07:41.701

[SPEAKER_02]: Og øve seg på å miste kontroll.

07:42.062 --> 07:44.723

[SPEAKER_02]: For hun tenkte at hun har kontroll når hun vet hva de gjør.

07:46.104 --> 07:53.930

[SPEAKER_02]: Og har oppgavene ... Så tenkte hun at starten på dette var egentlig matteoppgaver.

07:54.650 --> 07:56.151

[SPEAKER_02]: Så her blir det litt runder!

07:56.871 --> 08:00.792

[SPEAKER_02]: Men det viser bare hvordan vi bygger på hverandre.

08:00.852 --> 08:04.053

[SPEAKER_02]: I matteoppgaven skulle vi ha kalenderen.

08:04.113 --> 08:07.134

[SPEAKER_02]: Før hadde hun hatt der hun snakket om kalenderen, på tavla.

08:07.474 --> 08:10.235

[SPEAKER_02]: Elevene satt med en kalender og fylte inn.

08:10.275 --> 08:12.256

[SPEAKER_00]: Nå er vi på andre trinn.

08:12.556 --> 08:14.717

[SPEAKER_02]: Så det er et mål i matematikk.

08:15.377 --> 08:17.218

[SPEAKER_02]: Så sa hun nå skaping av kontekst.

08:17.238 --> 08:18.858

[SPEAKER_02]: Hun satte inn en ...

08:20.316 --> 08:32.348

[SPEAKER_02]: Ole Brumm, tøyfigur, som kom og var fortvilt, for han hadde mista ... Han hadde masse lapper og så hadde han oppi en krukke, og disse lappene husket han ikke hva sto for lenger.

08:32.969 --> 08:37.173

[SPEAKER_02]: Så fikk elevene alle lappene, og de var med ulike tall med punktum bak.

08:37.233 --> 08:38.214

[SPEAKER_02]: Og så sto det f.eks.

08:38.474 --> 08:43.019

[SPEAKER_02]: 'klatring' på én lapp, og så sto det 'honningpizza' på en annen lapp.

08:43.319 --> 08:44.400

[SPEAKER_00]: ... veldig mystisk.

08:45.401 --> 08:49.445

[SPEAKER_02]: Og så fikk eleven lese hver sin lapp.

08:49.545 --> 08:51.006

[SPEAKER_02]: Og så sto det et punktum bak.

08:51.046 --> 08:52.848

[SPEAKER_02]: Så var det en elev som sa 'det er jo ordenstall'.

08:53.949 --> 08:55.370

[SPEAKER_02]: Oi, er det ordenstall?

08:55.430 --> 08:57.252

[SPEAKER_02]: Og så står det òg et navn på en elev.

08:57.833 --> 08:58.954

[SPEAKER_02]: Og så så de på kalenderen.

08:59.034 --> 09:00.836

[SPEAKER_02]: Å ja, eleven har jo bursdag i dag.

09:01.456 --> 09:03.698

[SPEAKER_02]: Så da ... Å ja, hva bruker vi kalender til?

09:03.758 --> 09:08.263

[SPEAKER_02]: Og så fant vi ut ... Vi kan jo sette dette ... Det er jo kalenderen til Ole Brumm dette er.

09:08.763 --> 09:11.466

[SPEAKER_02]: Da fikk de satt inn dette i kalenderen.

09:11.746 --> 09:15.790

[SPEAKER_02]: De syntes det var rart at det manglet til det, men det var fordi hele kalenderen ikke var fulgt ut.

09:16.291 --> 09:19.034

[SPEAKER_02]: Så lagde de sine egne kalendere.

09:19.174 --> 09:23.298

[SPEAKER_02]: Hun sa at her var det så mye utforsking og så mye samhandling.

09:23.338 --> 09:30.206

[SPEAKER_02]: Det gjorde ikke noe at hun mistet kontroll, for hun så at her var det jo læring.

09:30.606 --> 09:34.629

[SPEAKER_02]: Så tenkte hun, hvordan skal jeg gjøre dette med dobbeltkonsonant?

09:35.109 --> 09:39.552

[SPEAKER_02]: Som vi tidligere da bare hadde hatt sånn, skriv fem ord med dobbeltkonsonant.

09:40.352 --> 09:46.997

[SPEAKER_02]: Så jo hadde hun lapper med bilde og ord som hadde dobbeltkonsonant.

09:47.077 --> 09:48.278

[SPEAKER_02]: Bilde av det samme ordet, da.

09:49.038 --> 09:51.900

[SPEAKER_02]: Og så fikk elevene i grupper alle disse ordene.

09:52.561 --> 09:55.823

[SPEAKER_02]: Og så sa hun, finn hva som er felles her med disse ordene.

09:56.443 --> 09:57.504

[SPEAKER_02]: Så begynte de å utforske.

09:57.824 --> 09:59.165

[SPEAKER_02]: Er det stum bokstav?

09:59.245 --> 09:59.525

[SPEAKER_02]: Nei.

09:59.565 --> 10:00.786

[SPEAKER_02]: Har de like mange bokstaver?

10:00.866 --> 10:01.066

[SPEAKER_02]: Nei.

10:01.506 --> 10:06.008

[SPEAKER_02]: De satt og diskuterte, og jeg var jo språkforsker, og jeg sa også at de er språkforskere.

10:06.769 --> 10:10.130

[SPEAKER_02]: Så fant de ut at det er jo dobbeltkonsonant.

10:11.031 --> 10:22.377

[SPEAKER_02]: Og så lagde hun da ... Etterpå hadde hun en annen oppgave der de skulle dele dem i enkle dobbeltkonsonant, og så leste hun boka Ikke av Gro Dale.

10:23.097 --> 10:24.378

[SPEAKER_02]: Som òg har dobbeltkonsonant.

10:24.778 --> 10:36.207

[SPEAKER_02]: Så da hadde du da et langt læringsfold i opp der hun sa ... Jeg brukte jo selvfølgelig boka for alt det var verdt, men samtidig så så jeg jo ... Og vi snakket om denne dobbeltkonsonanten.

10:36.267 --> 10:44.173

[SPEAKER_02]: For det var å trekke denne læringssituasjonen videre inn i det som de jobber med seinere.

10:44.293 --> 10:49.197

[SPEAKER_02]: Og hun var bare så sykt begeistra og sa at dette var mestring både for meg og for elevene.

10:50.298 --> 10:50.498

Ja.

10:51.399 --> 10:52.720

[SPEAKER_00]: Det hvisker det sånn.

10:53.097 --> 11:03.222

[SPEAKER_01]: På slutten av forrige episode snakket vi om forskjellen på det å ta kontroll på oppgaven.

11:03.842 --> 11:09.284

[SPEAKER_01]: Ved å jobbe med rike oppgaver tar du kanskje ikke kontroll på oppgaven istedenfor å bruke oppgaven i boka.

11:09.324 --> 11:11.906

[SPEAKER_01]: Eller du kan sikkert bruke oppgaven i boka inn i et sånt forløpbok.

11:13.166 --> 11:16.668

[SPEAKER_01]: Men at du mister kontrollen på hva som vil skje i timen.

11:17.108 --> 11:24.914

[SPEAKER_01]: Du har ikke lenger kontroll på hva de vil gjøre, hvordan de vil svare.

11:25.895 --> 11:28.798

[SPEAKER_01]: Hvordan forbereder en seg på det?

11:28.898 --> 11:34.662

[SPEAKER_01]: En vet ikke potensielt sett hva en vil plukke opp eller gi tilbakemelding på.

11:34.703 --> 11:36.364

[SPEAKER_01]: Det kan kanskje skape litt usikkerhet?

11:37.705 --> 11:43.307

[SPEAKER_03]: Det å planlegge de mellomlange løpene er en støtte for læreren.

11:43.367 --> 11:57.353

[SPEAKER_03]: For hvis jeg som lærer har en plan om hvor elevene mine skal være om åtte uker ... Så om det plutselig kommer innspill og gode ideer, eller du ser at elevene hekter seg på noe, så kan du lettere forfølge det.

11:57.393 --> 11:58.974

[SPEAKER_03]: For jeg vet hvor jeg skal.

11:59.014 --> 12:05.897

[SPEAKER_03]: Så jeg kan løse de med meg underveis, og du kan ta sidesprangene der elevene har lyst.

12:06.357 --> 12:08.938

[SPEAKER_03]: Og så må vi av og til hanke inn òg.

12:08.998 --> 12:12.279

[SPEAKER_01]: Uten at du blir redd for at du ikke kommer gjennom alt du skulle i denne timen?

12:13.299 --> 12:21.141

[SPEAKER_03]: Det er ikke nødvendigvis noe man skal gjennom, for det er en kompetanse man skal utvikle, og det tar tid.

12:21.161 --> 12:25.542

[SPEAKER_03]: Og skal det være på ekte, så må vi faktisk følge elevenes utvikling.

12:26.763 --> 12:29.303

[SPEAKER_03]: Der de ønsker å fordype seg.

12:30.004 --> 12:30.924

[SPEAKER_03]: For hvis ikke, så ...

12:31.544 --> 12:41.853

[SPEAKER_03]: Det er gjøringar som kanskje skjer derfor vi får ting gjort, fremfor at vi sikrer at det er de gode dybdelæringsprosessene som leder fram til kompetanse.

12:43.097 --> 12:56.521

[SPEAKER_01]: Hvis jeg får spille inn relevansbegrepet ... Dere har sikkert snakket om en dobbel, trippel relevansmåte å tenke på.

12:57.021 --> 13:00.722

[SPEAKER_01]: For det første snakker dere om at oppgaven skal være knytta til det virkelige livet.

13:00.762 --> 13:05.624

[SPEAKER_01]: Det handler jo om å oppleve at det du skal lære, er relevant for deg og i ditt liv.

13:05.744 --> 13:09.225

[SPEAKER_01]: Samtidig beskriver dere et forløp der man skal lære noen ting.

13:09.565 --> 13:15.392

[SPEAKER_01]: Så lesingen av den enkelte teksten blir òg relevant i forhold til den debatten.

13:15.933 --> 13:22.721

[SPEAKER_01]: Der har du òg et etrelevansperspektiv knytta til enkeltoppgaven, knytta til det.

13:23.473 --> 13:28.995

[SPEAKER_01]: Det lengre forløpet og formålet og målet du skal fram til.

13:29.595 --> 13:35.677

[SPEAKER_01]: Når du plukker opp de tingene som oppstår underveis, så er jo det òg en relevansopplevelse.

13:35.717 --> 13:42.879

[SPEAKER_01]: Du tar på alvor det som dukker opp og som er meningsfylt i situasjonen, istedenfor at du blir så bundet til noe du tenkte du skulle ha gjort.

13:43.239 --> 13:51.142

[SPEAKER_01]: Du våger å stoppe opp og plukke opp de innspillene som faktisk kommer fra elevene, eller det som situasjonene byr på.

13:52.142 --> 14:00.529

[SPEAKER_03]: Det krever både god planleggingspraksis og at du som lærer står stødig i faget ditt.

14:00.689 --> 14:06.894

[SPEAKER_03]: At du kjenner faget godt og vet hva som er de viktigste tingene for elevene å lære i dette faget.

14:07.134 --> 14:11.118

[SPEAKER_03]: For å våge å stoppe opp og tenke at akkurat dette er jo faktisk kjempeviktig.

14:12.699 --> 14:16.422

[SPEAKER_03]: Og at man kan legge fra seg læreboken hvis det er den man følger.

14:17.483 --> 14:20.006

[SPEAKER_03]: Den er en ressurs og en støtte.

14:20.046 --> 14:22.169

[SPEAKER_03]: Det er kanskje oppgaver vi kan bruke der òg.

14:24.753 --> 14:30.220

[SPEAKER_03]: Men de må nok ofte tilpasses litt hvis de skal bli så rike som de ...

14:30.998 --> 14:33.119

[SPEAKER_03]: Ja, med et potensielt tenkte jeg at vi burde være.

14:33.139 --> 14:35.519

[SPEAKER_03]: Men de har et godt utgangspunkt.

14:35.539 --> 14:39.840

[SPEAKER_03]: Men så må vi være litt tilpasset til de elevene som sitter foran oss.

14:39.860 --> 14:50.503

[SPEAKER_00]: Hvis man sitter med læreboka, og det er en ganske god bok, og man er kanskje fornøyd med oppgavene der, er det noen sånne spørsmål man kan stille?

14:50.523 --> 14:59.565

[SPEAKER_00]: Eller noen sånne sjekk-teknikker man kan gjøre for å ta utgangspunkt i en eksisterende oppgave, som kanskje ikke er så rik for å gjøre den mer rik?

15:00.282 --> 15:02.003

[SPEAKER_00]: Hvordan bør man tenke da?

15:02.303 --> 15:02.943
[SPEAKER_00]: Utvikle den?

15:04.264 --> 15:07.105
[SPEAKER_03]: Vi har jo gjort noen tilsvarende oppgaver.

15:07.165 --> 15:11.447
[SPEAKER_03]: Både vi har øvd oss litt, og vi har gjort det sammen med personer på andre skoler.

15:11.867 --> 15:14.308
[SPEAKER_03]: Og da tar vi utgangspunkt i de tre kriteriene.

15:14.328 --> 15:17.429
[SPEAKER_03]: Hvordan er denne oppgaven på fagets premisser?

15:17.509 --> 15:20.711
[SPEAKER_03]: Får elevene brukt de tenkemåten som er sentral i faget?

15:21.391 --> 15:23.192
[SPEAKER_03]: Er den kobla til den virkelige verden?

15:24.189 --> 15:28.231
[SPEAKER_03]: Er det en kontekst som skapes for elevene, og er den tilgjengelig for alle?

15:28.491 --> 15:30.413
[SPEAKER_03]: Åpner han for mulige løsninger?

15:30.933 --> 15:36.516
[SPEAKER_03]: Kan elevene være kreative, bruke seg sjøl inn i oppgaven?

15:39.292 --> 15:46.116
[SPEAKER_02]: Noen ganger må vi få lov å gjøre noen enkle varianter òg.

15:46.256 --> 15:47.777
[SPEAKER_02]: Det kan være ganske krevende.

15:47.897 --> 15:54.440
[SPEAKER_00]: Både i forrige episode og denne episoden virker stor og veldig kreativ.

15:54.480 --> 16:02.285
[SPEAKER_00]: Og så er det jo helt i det daglige, når man ikke kan gå ut på ekskursjon eller bruke enormt masse tid til å klippe ut lapper med Ole Brumm.

16:04.906 --> 16:08.248
[SPEAKER_02]: Det er et eksempel som vi har i boka.

16:08.288 --> 16:14.912
[SPEAKER_02]: Det er en naturfagoppgave der du skal sette strek til de riktige kroppsdelene, som er en ganske lukka oppgave.

16:15.413 --> 16:21.557
[SPEAKER_02]: Så kan du gjøre den ganske mye åpnere og rik med at dette er første trinn eller andre.

16:21.937 --> 16:27.324
[SPEAKER_02]: Og tegne sin egen figur, og da skrive på de ulike kroppsdelene.

16:27.344 --> 16:38.297

[SPEAKER_02]: Og da blir den mye rikere og mye fyldigere enn den blir hvis du har ferdigskrevne klipp og lim, som en ofte gjør med nettbrett og sånn.

16:38.738 --> 16:40.079

[SPEAKER_03]: De kopioriginalene som alle ser.

16:42.329 --> 16:47.470

[SPEAKER_00]: Da har man ikke ei liste med hvor det står finger og fot og hode.

16:47.510 --> 16:51.712

[SPEAKER_00]: Man tegner sin egen figur og skal huske hva kroppsdelene heter.

16:51.952 --> 16:58.474

[SPEAKER_03]: Dette eksempelet er henta fra Språkløyper om skriving i naturfag.

16:59.394 --> 17:01.714

[SPEAKER_03]: Der hadde de lagd en begrepsbank først.

17:01.734 --> 17:05.476

[SPEAKER_03]: Sånn at alle elevene har noe som de kan skrive inn på kroppen.

17:05.516 --> 17:06.656

[SPEAKER_03]: Det handler om å gi støtte.

17:07.176 --> 17:11.897

[SPEAKER_03]: Og så brukte elevene hverandre etterpå til å finne enda mer kroppsdel.

17:11.977 --> 17:22.239

[SPEAKER_03]: I går ble den oppgaven brukt på høyere trinn, og der begynte de å bli virkelig detaljerte på alt som skulle inn på den kroppen.

17:22.319 --> 17:27.400

[SPEAKER_02]: Det er jo utrolig hvor stort repertoar en faktisk har når en begynner å lete litt.

17:32.540 --> 17:43.407

[SPEAKER_01]: Jeg jobber sammen med noen matematikdidaktikere, og de sier sånn ... 'Ja, oppgaven kan være så rik som bare det,' 'allikevel så kan den punktere når du kommer inn i klasserommet.'

17:44.388 --> 17:56.756

[SPEAKER_01]: Altså, det er ikke bare å velge den rike oppgaven, men det er noe som må ligge både i forkant og i gjennomføringen for at du faktisk skal lede det, få utnytta potensialet i den oppgaven.

17:59.258 --> 18:02.120

[SPEAKER_01]: Jeg tror det er det dere snakker om når dere snakker om

18:02.517 --> 18:05.358

[SPEAKER_01]: Den baklengse planleggingen.

18:05.838 --> 18:13.021

[SPEAKER_01]: Altså det å på en måte lage rammene for at ... At du får ut potensial av oppgaven.

18:13.081 --> 18:20.924

[SPEAKER_01]: At det ikke var sånn at du kom inn, du har lagt en veldig rik oppgave, og så kommer du inn i klasserommet, og så får elevene f.eks.

18:20.944 --> 18:21.745

[SPEAKER_01]: ikke nok støtte.

18:22.485 --> 18:27.027

[SPEAKER_01]: Eller de finner ikke ut hvordan de skal komme i gang eller løser det, eller det punkterer.

18:27.787 --> 18:30.608

[SPEAKER_01]: Men er det det samme, eller er det noe annet?

18:32.551 --> 18:38.796

[SPEAKER_03]: På mange måter kanskje litt det samme.

18:38.856 --> 18:42.199

[SPEAKER_03]: Det er jo så mye det kommer an på.

18:42.279 --> 18:44.560

[SPEAKER_03]: Dette er jo kjempekomplekst.

18:45.541 --> 18:50.105

[SPEAKER_03]: Det var jo noen lærere som sa de kom inn og så hadde de lagt kjempegod oppgave.

18:50.205 --> 18:52.667

[SPEAKER_03]: Vi fikk jo være med og se oppgaven, og han var virkelig god.

18:52.687 --> 18:55.769

[SPEAKER_03]: Dette var i KRLE på sjette trinn, tror jeg.

18:56.630 --> 19:03.774

[SPEAKER_03]: Og som en del av oppgaven så slapp de elevene ut på nettet for å finne fagkunnskaper.

19:04.434 --> 19:05.635

[SPEAKER_03]: Og da puffa oppgaven.

19:06.275 --> 19:08.716

[SPEAKER_03]: For det ble for stort.

19:09.537 --> 19:14.219

[SPEAKER_03]: Det de så sjøl etterpå, var at vi burde kanskje hatt to ulike tekster.

19:14.259 --> 19:18.662

[SPEAKER_03]: Nå kan dere velge én av disse tekstene som dere vil bruke.

19:19.122 --> 19:22.184

[SPEAKER_03]: Og så bare forsvant elevene ut i det store og intet på nettet.

19:22.344 --> 19:24.005

[SPEAKER_03]: Og da puffa oppgaven.

19:24.565 --> 19:34.877

[SPEAKER_03]: Og så har vi òg hatt eksempler der lærere har kjent på at elevene ikke har hoppet på, slik de hadde sett for seg.

19:35.418 --> 19:39.022

[SPEAKER_03]: At læreren har lagt mye arbeid ned i å lage disse gode oppgavene, og så kommer de inn.

19:39.923 --> 19:42.444

[SPEAKER_03]: Nei, hun beit ikke på, jammen meg.

19:42.804 --> 19:45.384

[SPEAKER_03]: At det engasjementet ikke helt var der umiddelbart.

19:46.044 --> 19:50.705

[SPEAKER_03]: For det er jo òg en sånn annerledes måte for elevene å tenke på.

19:50.725 --> 19:57.346

[SPEAKER_03]: Kanskje hvis du er vant med mange finne-spørsmål-finn-svar-i-teksten, så er jo det mye mer behagelig kanskje som elev.

19:57.787 --> 20:07.889

[SPEAKER_03]: Det krever ikke så mye å gjøre det, enn hvis du kommer med en oppgave og du skal lage en kampanje for å støtte opp om positivt selvbilde blant 8. trinn.

20:07.929 --> 20:09.169

[SPEAKER_03]: Det er mye mer krevende.

20:10.503 --> 20:19.645

[SPEAKER_00]: Så elevene kan bli reelt utfordra på dette, og respondere på ulike måter.

20:20.845 --> 20:25.769

[SPEAKER_03]: Ja, og det er jo tanken at ... Selvfølgelig er jeg faglig utfordret.

20:25.809 --> 20:39.880

[SPEAKER_00]: Uvant komfortsone, eller kanskje den rollen du har ... Og kanskje elevene som er vant til å være flinke på utfyllingsoppgaver og ha det rette svaret ... Vi kjenner jo igjen den.

20:40.000 --> 20:43.543

[SPEAKER_00]: Veldig deilig å vite hva du skal gjøre, og vite at det var rett i dag.

20:43.984 --> 20:45.405

[SPEAKER_00]: Det er ikke noe feil.

20:46.145 --> 20:49.348

[SPEAKER_00]: Det er utfordrende for dem å bli kasta ut på dypet.

20:49.650 --> 20:54.033

[SPEAKER_03]: Dette handler om hva læringsmiljø man klarer å etablere i en klasse.

20:54.413 --> 21:00.596

[SPEAKER_03]: Vi snakket med en tredjeklassing, og han stilte oss masse spørsmål.

21:00.636 --> 21:04.339

[SPEAKER_03]: Og så spurte vi om han stilte så mange spørsmål i undervisningen òg.

21:05.139 --> 21:05.519

[SPEAKER_03]: Nei, nei.

21:06.120 --> 21:08.281

[SPEAKER_03]: Det er jo ikke jeg som skal stille spørsmål i undervisningen.

21:11.920 --> 21:16.546

[SPEAKER_03]: Og det var jo hans forståelse av elevrollen.

21:17.187 --> 21:22.635

[SPEAKER_03]: Vi tror jo ikke egentlig det var situasjonen i klasserommet, håper vi.

21:22.935 --> 21:27.361

[SPEAKER_03]: Men det handler jo om hvordan er elevene vant med å måtte tenke, og hvordan ser de på seg sjøl som ...

21:27.722 --> 21:41.359

[SPEAKER_03]: Ja, elever ... Og det var vel Karianne her som snakket om tidligere i en podkast om når elever leser tekster, så må vi bare forvente ... Men nå har du lest, og så forventer vi at du skal ha en mening om dette du har lest.

21:41.419 --> 21:43.142

[SPEAKER_03]: Det er det å være en leser.

21:43.422 --> 21:45.123

[SPEAKER_03]: Hva er det å være en elev?

21:45.143 --> 21:46.884

[SPEAKER_03]: Jo, da må du stille spørsmål.

21:47.464 --> 21:49.365

[SPEAKER_03]: Du må undre deg, du må gjøre feil.

21:49.385 --> 21:50.725

[SPEAKER_03]: For det er sånn vi lærer.

21:50.805 --> 21:54.727

[SPEAKER_03]: Og det er lett for oss som pedagoger og voksne å tenke at dette er selvsagt, da.

21:55.188 --> 22:02.351

[SPEAKER_03]: Men mange elever bruker jo mye energi på nettopp å skjule at de ikke forteller, at de ikke forstår, eller at de blir usikre i den situasjonen.

22:02.551 --> 22:04.192

[SPEAKER_01]: Det er kjempeinteressant.

22:05.333 --> 22:07.015

[SPEAKER_01]: Det er flere ting jeg vil plukke opp.

22:07.035 --> 22:10.798

[SPEAKER_00]: Skal vi ha en hel episode om dette forslaget?

22:11.139 --> 22:11.899

[SPEAKER_01]: Bare én ting, da.

22:12.680 --> 22:15.382

[SPEAKER_01]: Og det er i forhold til det med rollene.

22:16.220 --> 22:20.423

[SPEAKER_01]: Inga Kjerstin har snakket om at det utfordrer lærerrollen.

22:20.943 --> 22:23.665

[SPEAKER_01]: Men det utfordrer òg elevrollen.

22:23.785 --> 22:34.032

[SPEAKER_01]: Både lærere og elever skal redefinere hva som er rollen deres i klasserommet, og hva det vil si å være lærer og elev.

22:34.132 --> 22:37.454

[SPEAKER_01]: Dette er jo ikke gjort sånn på et knips.

22:37.474 --> 22:44.699

[SPEAKER_01]: Det er liksom ikke å lage den ene ... Det er ikke nødvendigvis sånn at man får det til første gang eller alltid, eller ...

22:46.220 --> 22:51.604

[SPEAKER_02]: En kan oppleve protestene, men jeg går tilbake til det som er kjent.

22:51.904 --> 22:53.246

[SPEAKER_02]: For dette virket ikke.

22:53.286 --> 22:59.631

[SPEAKER_02]: Det å våge å stå i det, våge å feile, er også et viktig element i dette.

23:00.271 --> 23:01.872

[SPEAKER_02]: Hva skal vi gjøre en gang til?

23:01.892 --> 23:03.213

[SPEAKER_02]: Hva må vi gjøre da?

23:06.476 --> 23:12.022

[SPEAKER_02]: Og så tenker jeg over, er det elevene som har gitt oppgaver som ikke har utfordra nok?

23:12.062 --> 23:19.029

[SPEAKER_02]: Og ikke gitt dem verktøy til å møte denne oppgaven i den måten vi har tenkt på.

23:19.069 --> 23:23.953

[SPEAKER_01]: Og der var vi jo rett inn i hva slags type læringsmiljø, og det at lærerne òg må våge.

23:24.514 --> 23:29.560

[SPEAKER_01]: At det må være en vilje til risiko blant både elevene og blant lærerne.

23:29.600 --> 23:39.973

[SPEAKER_01]: Men at det er trygghet nok fra læreren, og spesielt i forhold ... At elevene opplever nok trygghet fra læreren til at de våger å gi seg i kast med det som ikke nødvendigvis har ett rett svar.

23:40.353 --> 23:43.918

[SPEAKER_01]: Men at rammene er trygge nok til at man våger å gå ut av den elevrollen.

23:44.258 --> 23:56.352

[SPEAKER_03]: Og der har vi hørt når vi har vært ute på skoler og lærere har testa ut rike oppgaver, så sier de at de ofte ser noe skjer med elevrollen i møte med de rike oppgavene.

23:56.392 --> 24:03.961

[SPEAKER_03]: For de elevene som de har ansett som de skoleflinke, de som har knukket denne elevrollen ...

24:04.121 --> 24:05.342

[SPEAKER_03]: De blir litt usikre.

24:05.883 --> 24:07.684

[SPEAKER_03]: For hva er det du vil at jeg skal gjøre nå?

24:08.305 --> 24:11.167

[SPEAKER_03]: Når det plutselig er en oppgave som ikke har en fasit, hva skal jeg gjøre da?

24:11.548 --> 24:16.652

[SPEAKER_03]: Mens de elevene som gjerne har strevd, de får mulighet til å vise andre sider ved seg sjøl.

24:17.433 --> 24:19.034

[SPEAKER_03]: At de gjerne blomstrer.

24:19.775 --> 24:22.557

[SPEAKER_02]: Deltar i mye større grad enn de har gjort tidligere.

24:22.918 --> 24:28.303

[SPEAKER_02]: For det er jo rom for det når det ikke er en fasit, og jeg vet at her er det åpent falt.

24:28.763 --> 24:32.845

[SPEAKER_01]: Her er vi på mestringsorienteringen i forhold til prestasjonsorienteringen.

24:32.885 --> 24:55.756

[SPEAKER_00]: At fokuset er på læringsoppgaven og på læringsprosessen, og ikke så mye på hva det skal ende opp i. Men er det utfordrende for lærere da å vurdere, hvis man er oppe på ungdomstrinnet og kanskje skal gi en karakter, når det ikke er en fasit eller en ...

24:56.476 --> 25:00.659

[SPEAKER_00]: Når det er litt mer åpent og uforutsigbart, det som kan komme ut i andre enden.

25:00.699 --> 25:01.780

[SPEAKER_00]: Hvordan skal man forholde seg til det?

25:02.700 --> 25:06.863

[SPEAKER_03]: Det er viktig å skille vurdering og gjerne karakter.

25:06.983 --> 25:10.886

[SPEAKER_03]: For det vi skal gjøre mest av i ungdomsskolen, er å drive med underveisvurdering.

25:11.226 --> 25:15.650

[SPEAKER_03]: Og det handler enkelt og greit om å støtte elevene lengst mulig i læringsprosessen.

25:16.290 --> 25:18.031

[SPEAKER_03]: Og så er det to ganger så mye karakter.

25:18.071 --> 25:21.113

[SPEAKER_03]: Det er jo til halvårsvurderinger, og så er det standpunkt.

25:21.852 --> 25:24.974

[SPEAKER_03]: Så underveis i halvåret trenger jo ikke jeg å gi en karakter.

25:25.394 --> 25:30.458

[SPEAKER_03]: Men da må jeg være i tett dialog med elevene mine om hva får du til nå?

25:31.499 --> 25:34.481

[SPEAKER_03]: Hva er neste steg for deg, og hvordan kommer du dit?

25:35.641 --> 25:40.805

[SPEAKER_03]: At vi bruker suksesskriterier, at alt er forutsigbart, at elevene er involvert.

25:41.906 --> 25:43.967

[SPEAKER_03]: At vi bruker hverandrevurdering.

25:44.267 --> 25:48.310

[SPEAKER_03]: Og alt dette er det rom til i de rike oppgavene.

25:49.531 --> 25:55.933

[SPEAKER_03]: De rike oppgavene gir læreren mye mer anledning til å oppdage elevens kompetanse.

25:56.273 --> 26:01.654

[SPEAKER_03]: For du får et større blikk på det enn hvis de har en mindre lukkeoppgave.

26:01.694 --> 26:05.975

[SPEAKER_03]: For da ser du bare en liten del av faget eller kompetansen.

26:06.215 --> 26:07.816

[SPEAKER_03]: Kanskje til og med bare en ferdighet.

26:08.996 --> 26:11.576

[SPEAKER_01]: Men da er du vel kanskje litt tilbake til det du snakket om tidligere.

26:13.677 --> 26:24.750

[SPEAKER_01]: For å våge å gjøre det som du beskriver der, så må du føle deg ganske trygg i faget, og hva elevene skal fram til, og hva som er mest sentralt i faget.

26:25.991 --> 26:32.599

[SPEAKER_01]: Sånn at du nettopp ikke trenger å støtte deg på en mer formell vurderingssituasjon eller noe sånt.

26:33.797 --> 26:46.988

[SPEAKER_03]: Å bruke faggruppene på skolen til å diskutere ... Hvordan vil det se ut en elev som har høy kompetanse innenfor dette faget, når de løser denne oppgaven?

26:47.328 --> 26:51.972

[SPEAKER_03]: Hva skal vi se til da, f.eks.?

26:53.033 --> 26:59.959

[SPEAKER_03]: At vi støtter hverandre som lærere i profesjonsfellesskap og snakker om både rike oppgaver og hvordan kompetanse vil se ut i faget.

27:00.179 --> 27:05.586

[SPEAKER_01]: Det var nyttig for å skjønne det første punktet da dere lista opp de tre kriteriene.

27:06.007 --> 27:06.467

[SPEAKER_00]: Ta dem igjen.

27:06.487 --> 27:08.790

[SPEAKER_00]: Vi må repetere de tre kriteriene.

27:09.351 --> 27:14.177

[SPEAKER_03]: På fagets premisser, kobla til den virkelige verden og tilgjengelig for alle elever.

27:16.357 --> 27:19.378

[SPEAKER_01]: Spesielt det med knytta til faget.

27:20.198 --> 27:26.240

[SPEAKER_01]: At du skjønner hvorfor det blir så viktig for å utnytte hele potensialet i oppgaven.

27:26.260 --> 27:32.902

[SPEAKER_01]: Det du beskrev nå, er å utnytte potensialet så langt at du til og med endrer vurderingssituasjonen.

27:34.483 --> 27:40.264

[SPEAKER_01]: Får gjort mer underveisvurdering og mindre sluttvurdering, på et vis.

27:42.005 --> 27:49.253

[SPEAKER_01]: Og hvis du kommer så langt, har du virkelig utnyttet potensialet i den rigge oppgaven.

27:50.575 --> 27:56.361

[SPEAKER_00]: Hva er deres tips til nå som du har hørt disse to episodene og begynt å få litt grep?

27:57.743 --> 27:58.824

[SPEAKER_00]: Hva bør man tenke på sånn kjapt?

28:04.565 --> 28:05.647

[SPEAKER_03]: Ikke vent til du er klar!

28:23.336 --> 28:26.739

[SPEAKER_02]: Det vil helst gå godt.

28:27.099 --> 28:28.860

[SPEAKER_02]: Elevene er der i morgen òg.

28:28.940 --> 28:30.962

[SPEAKER_02]: Det har vi òg skrevet i den boka.

28:31.322 --> 28:37.927

[SPEAKER_02]: Det var en kollega av oss, Odny, som sa så fint at prøv ut alt du vil, Lise.

28:38.568 --> 28:41.270

[SPEAKER_02]: For elevene kommer faktisk i morgen òg.

28:41.810 --> 28:43.612

[SPEAKER_02]: Så det gjør ingenting om du mislykkes.

28:44.332 --> 28:45.093

[SPEAKER_02]: Så de er på plass.

28:45.333 --> 28:56.502

[SPEAKER_00]: Tusen takk til dere for at dere kom på besøk og lagde en større ramme rundt de rike oppgavene.

28:57.381 --> 29:01.185

[SPEAKER_00]: Vi skal fortsette å dyppe videre i denne materien i neste episode.

29:01.486 --> 29:04.810

[SPEAKER_00]: Da er vi her på plass, du og Odny.

29:04.870 --> 29:05.711

[SPEAKER_00]: Alle fire.

29:06.692 --> 29:09.895

[SPEAKER_00]: Så bare vent i begeistring og spenning på den.

29:09.915 --> 29:13.960

[SPEAKER_00]: Har du innspill eller kommentarer, så send en mail til lesesenteret.

29:18.285 --> 29:27.411

[SPEAKER_00]: Har du spørsmål om rike oppgaver eller noe som var uklart eller forvirrende, så kan jo vi formidle spørsmålene til dere, Trude og Inga Kjerstin.

29:27.431 --> 29:30.834

[SPEAKER_00]: Dere er jo raske å svare på mail.

29:30.854 --> 29:32.795

[SPEAKER_00]: Det er bare å ta kontakt for alle innspill.

29:34.016 --> 29:36.398

[SPEAKER_00]: Tusen takk for at du hørte på, og vi høres.